

Kaina 300 reisų

Brazilijos LIETUVIS

DIARIO LITHUANO

Visuomenės, kultūros, ekonomijos savaitraštis

Leidžia: Brazilijos Lietuvių Draugija „AUŠRA“
 Redaktorius: Juozas Rūšlys
 Adresas: Rua Conceição nr. 61, S. Paulo, Brazil,
 Prenumeratos kaina:
 Pietų Amerikoje: metams 10\$000, pusm. 8\$000,
 3 mėn. 4\$000. Lietuvoje — metams 3 doleriai,
 pusmečiui 1,50 dol., 3 mėn. 75 am. centai.
 Kitose šalyse: metams — 4 doler., pusmečiui 2
 dol., 3 mėn. 1 doleris U. S. A.

1 Metai

S. Paulo 1927 m. Gruodžio m. 3 d. (Šeštadienis)

17 Nr.

Karo šmėkla Europoje.

Paskutinių telegrafo pranešimų žiniomis vėl iš naujokai Europoje taikos padangė, vėl iš visie, kuriems įgriso ligi gyvam kaului praėjusis pasaulinis karas, su dideliu akylumu seka besivystančius naujo karo simptomus.

Šį kartą, Lenkija, garsaus avantiūristo Pilsudskio vadovaujama tiesia aštrius aro nagus į Lietuvos Nepriklausomybę.

Čia bus neprošalį panagrėnėtas aplinkybės bei priežastis, kurios šiandien Lenkija, o tikriausiai sakant Pilsudskį ekatina be staidiros griebtis Lietuvos užgrobtimo darbe.

Svarbiausioji, visoj lenku tautoj giūdinti priežastis bus tas, nuo pat šių dviejų valstybių nepriklausomybės dienų lenkai pasigavo nepasotinamąjį silpnesnių tautų užgrobtimo apetitą. Mums lietuviams tie lenkų apetitai labai gerai žinomi.

1919-21 metais lenkai tuos savo apetitus, pagrobdami Lietuvos sostinę ir trečdalį teritorijos, tik daliai pasotino, todėl laukia progos, kad pagrobti visą Lietuvą.

Toliau Pilsudskio pozicija šiandien Lenkijoje visai aštrus. Netik bendras visuomenės nepasitenkinimas, nuolatos spaudoj net griežtos frazės pasireiškia, bet net atentatai pa-kutinio laiku psitaiko. Pilsudskis numano, kad toliau diktatoriaus pozicijoje galės išlaikyti tik ką nors nepaprasto išgelvojęs, daugiau sau draugų pasigauti. Taigi susimėgdžiojęs kiek lėšų karo ministerijai ir ruošia naują Lietuvos puolimą. Yra dar ir daugiau priežasčių, kurioms mums nežinomos, tad apie jas kalbėti netenka.

Lenkai visada vartojo tokius metodus, kad kilusiam Lenkijos Lietuvos kare būtų kalta Lietuva. Kad tai nesisektų reikalinga bent kiek paruošti dirva. Svarbiausia lenkų šiuo atžvilgiu taktika, tai išvesti Lietuvą iš kantrybės ir tuo pačiu išaukti ginčuota incidentą ir puliti Lietuvą. Išbandę visas tokios taktikos priemones ir iki šiol nieku būdu nepajėgę Lietuvą iš pusiausvros išmušti, šiemet lenkai griebiasi pačių niekingiausių priemonių. Pilsudskis, kaip senovės kraugerys Atilla ėmėsi senovės amžiams pritaikamų barbariškų žygių ir kaip tik prieš tai, kada visa Lietuva ruošiasi apvaikšioti Vilnijos Gedulo dieną.

Ir štai toji „tolerantiškoji“ mažumų atžvilgiu Lenkija žiauriausiu būdu išmėto, areštuoja, ištrema iš Vilnijos lietuvių mokytojus, mokinius, net lieuivius dvasiškius, uždaro netik pradienos provincijos mokyklas, bet ir Vilniaus lietuvių kultūros

švietimo centralines įstaigas, išplėšia tą paskutinį, vienintėli lietuvių tautai Vilnijoje šviesos žiburėli!

Ir nedviprasmiškai per savo spaudą Lenkijos vyriausybė begėdišku pasididžiavimu pasigiria turinti „teisių“ visiškai panaikinti net pati žodį: „lietuvių kalba“ Vilniaus kraštie, o kad tai įnešit iki šiol nepadarė, tai tik dėka lenkų valdžios „geraširdiškumo“.

O, begėdžiai, kultūros ir elementarinės žmonių dorovės profanuotojai. Dvidešimtojo amžiaus Hannibaliai! Do! jūn „tolerantiškos“, „geraširdiškumo“, teisių „saugojimo“ kiekvieno doro žmogaus širdis viena, gėdinasi ir piktnašis visas kultūringas pasaulis!

Tokius tai eksperimentus daro šiandien lenkų vyriausybė su lietuvių tauta, tokius tai bandymus sugalvoję, šiandien lenkai demonstruoja lietuvių širdyse ir kartu slandantį frontą parentas mūšiu savo divizijas jeigu tik nors kiek aktyviau pasireikštų žiauri smūgiu pakirsti Lietuvos nervai.

Šiandien didis sujudimas Europoje, kokio nebuvo nuo 1920 metų. Kiek svarbios komplikacijos vykstasi tarp Lietuvos ir Lenkijos matome iš to, kad Rusijos ir Vokietijos užsienio diplomatai skubomis tariasi nusistatymui bendro veikimo plano, kaip konfliktą likvidavimui, taip jų pozicijoms kilus karui tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Rurų pozicija aiški: jeigu Lenkija prieš Lietuvą — Rusija prieš Leniją, jei pastaroji nepaklausys dujų savo laiku įspėjimų išvengti karo su Lietuva.

Ką mano Vokietija sunku pasakyti, bet tuo tarpu yra žinios, kad nusistatęsi bendrai veikti su Rusija. Rašant šias eilutes ateina telegrafo žinios, kad Prancūzija protestuojanti prieš Vokietijos ir Rusijos elgesį ir reikalauja nesikišti į Lenkijos „vidaus“ reikalus. Anglija stovinti nuosėliai, natų nė vienai valstybių nesužadant, tik bendrai šaukia, kad Europoje dedasi dideli dalykai, kad grėšia pavojus taikai.

Šių visų įvykių akivaizdoje, mums Brazilijos lietuviams su didžiausiu suirpinimu tenka laukti kažko baisaus ir linkėti Lietuvos visuomenei ir jos vadams bent šiuo kritinguo momentu baigti visus vidujines politikos ginčus bendru susitaikymu ir sudarymu tvirtos vyriausybės, kuri turėdama pilną tautos pasitikėjimą, galėtų reikalui ištikus drasiu pasitikėjimu balsu pasaukti Lietuvos suuus ginti tėvynę.

Lietuvai netik metama lenkų pirštine, bet aštriu kalaviju pervertinti širdis. Jai belieka, arba išsitraukti prieš kalaviją arginti

Lenkijos imperializmas sujudino visa Europa.

Lapkričio 26 dienos telegrafo pranešimu vyksta Berlyne skubota Rusijos Vokietijos diplomatų konferencija nustatymui veikimo plano, jei kiltų Lenkijos-Lietuvos karas. Iš rusų pusės dalyvauja Litvinovas ir Kravinskis, iš Vokietijos pusės — Stresemannas ir Subertes.

Konferantai konstatavo, kad Lenkija ruošia naują dramą rytų Europoje ir kad gali vėl suardyti Europos valstybių sanykius ir išaukti karą.

Tuojuo po pirmo konferencijos posėdžio Stresemannas turėjo pasikalbėjimą su Lenkijos atstovu Olševskiu, kuriam pareiškė, kad Vokietija stovinti už tai, kad lenkų-lietuvių ginčas būtų

tuojau taikiai būdu atliktas, nes priešingai atneštų daug žalos Europos valstybių sanykiams.

Popietiniame diplomatų pastarime nusistatyta Rusijai ir Vokietijai lenkų-lietuvių ginče laikytis separatiškai, bet paruošė notą, kurioje nurodo, kad Europos rytuose bręsta dideli nesuapratimai ir kad juos likviduoti gali tekti padaryti intervencijas.

Pranašauja Lietuvai globėją.

Londono telegrafo pranešimu iš lapkričio 26 dienos vietinuos diplomatiniuos suugsnaus manoma, kad Lietuvos prašymas Tautų Sąjungai likviduoti lenkų-lietuvių ginčą, kuris ant visados Tautų Sąjungos plenumo turi būti galutnai išrištas.

Varšuvos telegramos paneša kad į Tautų Sąjungos posėdžius Ženevoje vykėjas pats Pilsudskis ir reikalaušias Lietuvos mandataų perduoti kuriai nors neutralių valstybių. Reikia, — atimti Lietuvai Nepriklausomybę ir suverenumą.

Ką sako kitos valstybės.

Paryžius. 26. XI. Vietos spauda nagrinėja rytų Europoje padėtį, teisindama Lenkiją. Beto smarkiai puola Revija, kam pastaroji kišasi į Lenkijos Lietuvos reikalus ir nurodo, kad ta misija priglūti tik Tautų Sąjungai.

„Aušros“ statuto reikalai.

Ponas Ruškys savo straipsny „Aušros statuto reikalai“ patalpintam B. L. 14 Nr. Rašo, kad esamasis „Aušros“ statutas yra netinkamas ir kad pastarasis būtina reikalinga keisti, nes jame išūti kokias tai „Maskvos dvasia“ ir svajone apie žemiška „rojų“ apart to p. Ruškys kalba apie ganytoja iš Maskvos „erezvičkov“ ir apie marksių „avinys“ „Ča“. Taigi čia perdauk. Tuokiu savo išreiškymu p. Ruškys ėmė žina ne tik statuto paruošimo komisijos narius, bet ir visus tuomet buvusius narius Aušroje, kurie savo visuomenėje susirinkime tą statutą priėmė, kurią dauguma ir dabar yra „Aušros“ nariai, kurie kaip man žinoma, apie jokią „Maskvos erezvičkov“ ir nemano svajoti.

Bet aš bulai. Jie dar gi yra priešingai vairams „erezvičkov“ arba bent kokias nors politikai.

Tad žmogui kuris yra „nepolitikas“ apart to mūsų „Aušros“ Centro Valdybos pirmininkas, būnų tiesiog negražu tuokius nekus rašyti ir tam ėmėzti savo narius, žinoma kartu ir „Aušros“ varda. Tad gi naraišs reiketu į tuokius pirmininko pasiėlgimus atkreipti duome. Kas link pačio statuto keitimo, tai tiek galiu pasakyti. Jei gu Valdyba randa reikala statutą keisti, tai pirm negu rašyti straipsnius laikraštyje turetu susaukti visuotinį rarių susirinkimą ir, užklausti jų nuomonės. Aš žinoma keisti statutą nerandu reikalingu, nes mūsų statutas tikriai nepolitinis ir bendro neturi neko

pamintas po kojų tautos teises, arba žūti, bet garbingai, negu kėsti toliau nebepakenčiamą troškū. Lietuvos sūnai, jei pašauks Tėvynė, atsilieps ir ateis pagal J. Rūškys.

su politika, biai su koku tai „rojumai“ kaip p. Ruškys mano. J. Saulis.

Straipsnio netaisytas. Red.

Atsakymas p. Sauliui.

15-am „Brazilijos Lietuvių“ numerį buvau minėjęs, kad sąryšį su pakeltu spaudoj „Aušros“ statuto keitimo klausimu, atsirado užkulisis opozicija, kurią raginau dirbti viešai. Dabar galju pasidžiaugti, kad mano raginimas nepasiliko be atgerio opozicija pasirodo viešai p. Saulio straipsny „Aušros“ statuto reikalai“.

P. Saulius cituodamas mano straipsnyj tilpusius komentarus, tuoj po to labai pigiai primeta man šmeižko vardą. Jis sako, būk aš apėmėjęs redakcinė statuto komisija ir „Aušros“ narius. Še tau, kaip iš armotos šūvis! Del šito p. Saulio šūvio galiu tiek pasakyti: gaila man jo, nes nežino ką daras.

Yra daugybė gyvenime faktų, kad istatėi, statutai, valstybių įstatymai, konstitucijos spaudoj kritikuojami, siškinama atėkiru paragrafų prasmė, bet nėra buvę faktų, kad tų kritikos straipsnių autoriai už tai būtų vadinami šmeižikais.

Kuo keltas kritikas, jeigu kriuojames dalykas leidžia daryti negeistines kai kam išvadas. Aš gi turbūt pirmutinis pasauly žurnalistas nusipelniau už tai, einant p. Saulio etike, šmeižko vardą. Didelė garbė, būt pirmuoju, bet šį kartą nuo to vardo atsisakau ir gražinu jį jo autoriui p. Sauliui.

Toliau p. Saulis jau gėdina mane, kaip žmogų „nepolitiką“ ir „Aušros“ Centro Valdybos pirmininką, kaip aš drįsęs, anot jo žodžių, niekus rašyti p. Saulio narius, į tokius žinotus

pasiėlgimus“ atkreipti dėmesio. Na, demagogijos iš p. Saulio ir dar tokios pigios — visai nesitikejau! Čia jo logika aiški: kodėl nepabandyti ir demagogijos: „ne kolom, tak palkoj, — a vas povezet“?

Gi del statuto keitimo tvarkos p. Saulis naują Amerika atidengia. Jo logika vaduojantis izeina taip: kyla statuto keitimo klausimas, bet apie tai nė šnipat. Be visuotinio susirinkimo leidimo — nė žodžio apie tai spaudoj. Aš paklausiu p. Sauli? o iš kurin gi būtu pasiformuos nariai, kodėl ir kaip turi būti keičiamas statutas? Neaugi susaukus visuotinę narių susirinkimą pokšt pasakysi, kad keist statutą ir kelia nariai rankas už, ar prieš. Juk tai svarbus klausimas! Statuta gi grendžiama organizacijų pamatai, todėl pamatų keitimo, būtent, statuto reikalais priimta viso pasaulio visuomeniniam gyvenime pasirošti iš anketo, nusistatyti, o tik po to susauktuose susirinkimuose užfiksuoti daugumės tuo reikalui nuomonę. Stačiai nesuprantama, kas per tikslas tokių pono Saulio, akto-mų.

Aut galo ponas Saulis pareiškia plikais posakiais priešingą statuto keitimui nusistatymą ir tiek. Mano buvo išgvildenta kai kurių paragrafų posakių emė ir buvo patiekta tų posakių prasmė. Jeigu gi ponas Saulis prieštarauja, tegul išrodo, kad tie statute paragrafai turi kita prasmę ir rišasi, sakysim, statuto 6 §, su „Aušros“ tikslu, pasakytu pirmame statuto paragrafe. Bet kiek teko ne tik man, bet dar trims „Aušros“ C. Valdybos nariams ir vienam C. Tarybos nariui, svarstant statuto keitimo klausimą, pastebėti, p. Saulio argumentai prieš statuto keitima izeina iš to sanprotavimo, kad jis buvo to statuto redakcinėj komisijoj. Taigi statutas jo nuomone, turėn būti neliečiamas.

Idomu kaip p. Saulius žiūrį šią nuo senai padarytą ne samonę. „Aušra“ sulig statuto neturi Revizijos Komisijos, o visuotiname susirinkime ji tenkama ir faktinai yra. Kur čia nuoseklumas? Nejaugi tai leistina ir toliau Manau, kad Revizijos Komisija būtinai statutu turi būti numatyta ir keičiant statutą tą nesamone pataisyti.

Dar vienas nepakenčiamas statute dalykas, tai visuotinių susirinkimų šaukiamas.

Einant dabartinį „Aušros“ statutu negalima šaukti visuotinius narių susirinkimus. Tai apie susirinkimus taip pasakyta, kad po steigiamojo „Aušros“, susirinkimo šaukiama skyrių atstovų susirinkimai, o kas gi daryti ši skyrių oera? O skyriai gal susiorganizuos tik už metų, ar dvejų? Reikia: lauk šunie kol kumelė „stips“, P. Saulis apie tai žino, bet jo nuoseklumu ir logika einanta, tokios nesamones šventas dalykas ir statutas tepasilieka senas.

Gaila, kad žmonės savus „unarus“ pripildo prie organizacijos reikalų ir nori ant svetimos nugaros pasijodinėti.

Dr. Labieno da C. Machado kolonijose.

NAUJIENA! NAUJIENA!

Grandiozinis „Aušros“ vakaras įvyksta gruodžio 17 dieną 7 val. 30 min. vakare jau išnuomuotoj didžiulėj salėj, rua Couto Magalhães 40 Nr. Du begalo įdomūs vaidinimai: „Uošvė i namus — tylos nebebus“ ir „Nesipriešink“. Po to sokiai, paštas, konfetti, seroantinas, gėlių valsas ir daug kitų įvairenybių. Kvietimus prašoma pasirūpinti iš anksto, nes vietų skaičius apribotas ir vaidinimo dienoje gali daugeliui pritrūkti, nes nmatoma labai daug svečių. Kvietimaj gaunama „Aušros“ būstinej rua da Conceição Nr. 61.

Sugauta šnipai.

„Exchange Telegraph“ iš Londono, Lapkričio 26 d. pranešimai Kaune suimtai septyni šnipai, dirke Lenkijos naudai.

Lietuvos kariuomenė reikalauja koalicinės Valdžios sudarymo.

Kaunas, Lapkr. 26 d. Iš patikimų šaltinių telegrafas praneša, kad Lietuvos kariuomenės provincijų gaminzorai pasiuntė Voldemarui ultimatumą reikalaujanti suorganizuoti koalicinę Vyriausybę.

Berlynas 28 XI Telegrafo pranešimu Lietuvos Krašto aps. Ministeris pulk. Daukantas oficialiai demontuoga žinia, kad Lietuvos kariuomenė prie demarklinijos susirėmė su lenkų kariuomenė.

Londonas 28 XI Telegrafo pranešimu vyriausybės slugsnius ina pasitarimai del interpe iavimo Derkijos — Lietuvos konflikto.

Sir Lohker Lampsonas paaiškino, kad padėtis tarp Lenkijos ir Lietuvos yra labai rimta, bet jo įsitikinimu kryžio bus išvengta be karo ir tiedvi valstybės su eisią i draugingus santikius Tautų sąjungai padedant. Spaudoj paketas triuksmas jau atslūgsta, p Lenkija privalo duoti rimtas garantijas, kad daugiau jokių

pasikėsinimų prieš Lietuvą nedarys.

Londonas 28 XI Renteris praneša, kad Liesuvoj eina pasiruošimas mobilizacijai.

Londonas 28 XI. „Daily Express“ ranešimu Lietuva paskeibė 23.000 vyrų mobilizaciją.

Lietuvos kar. vyčlausio štabo Vičšaininkas pašalintas nuo vietos uz simpatizavimą Lenkam.

Londonas. 28 XI Telegrafo pranešimu iš Rygos, Lietuvos prezidentas Smetona priėmė kariūnų delegaciją, atvykusių jį sveikinti.

Tuojuo po to buvę suimta i 30 kariūnų.

Lietuva kalta, lenkai teisūs! Waršuva 29 XI. Telegrafas praneša, kad lenkų vyriausybė, patariusi su savo diplomatais paruošė visoms valstybėms nota, kurią pareiškia, kad ji neruošusi jokių pasikėsinimų prieš Lietuvą. Visa kaltė del blogų šiuodvieju šalių tenke tik Lietuvai, kuri daro visokias diplomatinės del Vilniaus iki šiam laikui laikosi karo padėy su Lenkija?

O kur lenkų ragai? Jie nekelti avinėliai!

Lapkričio 29 d. telegrafo pranešimu padėtis Kaune nurimsi. Voldemaras spaudos atspavams pareiškė, kad karo su Lenkija netenka laukti, nes abi valstybės sutiko pasidupti Tautų sąjungos sprendimui.

Sporto žinios.

Kaip jau praeitame „Braz. Liet. numervje buvo minėta apie sporto Sekeijos susiorganizavimą ir apie Valdvbos išrinkimą, isrinktąjį Sekeijos Valdyka pasiskyrė vietpmis taip:

J. Citavičius pirmininkas, V. Vaičėnas Vi-ee pirmininkas, Pr Remėkis - Sekretorius, K. Ceriuka - izdininkas ir St. Emkytė narys.

Sporto Sekeijos valdyba pasiskyrėčius pareigomis apsvartė šiuos klausimus 1) prašyti „Aušros Centro Valdcbs tarpininkavimo išgavimui kur nors sporto įrankių kredito sąlygomis

2) Prašyti Centro valdybos tarpininkavimo išgavimui aikštės prie kurio nors S. Paulo miesto sporto klubo kur galima būtų atlikti sportininkams treiruotė

3. Nutarta tuojuos po Naujų metų Suruošti Sporto Sekeijos vardu vakarėlį su sporto programa

Bendrai matyti, kad isrinktoji Sporto Sekeijos Valdyba imasi darbo gana intensyviai ir rimtai Gauna laukį neuzilgo viera lietuvių sportininkus pasirodant ir tikėtis pasisekimų.

Narių sporto sekeijon yra užsirašę 38, kurių tarpe yra gan rimtu sportininkų: kai kuriuos aičia irgi paminėsiu kaip antai: J. Citavičius buvęs „Kovo“ geriausias futbolo žaidėju, J. Donilaitis, buvęs Šiaulių miesto bokso Championas, V. Murauskas irgi prityręs boksininkas, kuris

Padėtis Lietuvoje.

Berlyno „Vossische Zeitung“ iš Lapkričio 26 dienos pranešama apie padėtį Lietuvoje sakę: Lietuvos Generalinis Štabas nuvertes 1926 metais senąją Lietuvos Vyriausybę ir pastatęs Lietuvos diktatūrijum prof. Voldemarą, šiandien Lietuvos armijos kariūnkai, Lenkijos finansiniai reikiama, išeikė tam yčiam prof. Voldemarui ultimatyvį reikalavimą pasitraukti nuo Valdžios Vairo.

Lietuvoj Revoliucija.

Berlynas. 26. XI. Rygos telegramų pranešimu Kaune prasidėjusi revoliucija.

Prof. Voldemaras nuo Valdžios Vairo pašalintas.

Šios žinios abejotinos ir reikalingas patikrinimo — priduria Berlyno telegramos.

Skaitkite ir platinkite „Brazilijos Lietuvį“!

Maine Raid.

Bebry medziotojas.

(tąsa)

Auštant atsibudo indėnai ir leidosi keliauti tolyn. Bet šian dien stepai sudarė liūdną vaizdą. Netik aukšta graži žolė, gražūs krūmai buvo išdege, bet net žemė buvo apsvilusi, pajudavusi, pelenais apsiklojusi. Aukliai su baime žengė pirmyn, nuolaties prunkšdami. Tankiai pasitaikė užjoti sudegusių žvėrių ir gyvulių lavonai.

Bet visa to nepaisant indėnai buvo linksmi ir džiūgaudmi tėsė kelione. Mat jau buvo matytis tolumoj miškas kaip apaugę kalnai, o tarpkalnėse buvo indėnų sodybos. O todėl nepaisant kelionės indėnai labai skubėjo joti ir buvo linksmi ir tib vieną kartą sustojo prie upelio.

Vadas Tea-ut-ve, gerai žinodamas, kaip nepatenkinti kariai tuom, kad nubaustas Xau-ku-to, suaukė karių seniūnus ir paklausė: ar pakankamai nubaustas? — o gavęs teigiamą atsakymą įsakė tuojau atristi virves.

Ir tik vėlai vakare indėnai įjojo i savo sodžių ir pamatė nepalietas bakūzes džiaugmingai suriko. I tai atsiliepė moterys ir vaikai džiaugsmingai klyk-

dami su žiburiais rankose išbėgo pasitikti. Kaime žinojo apie stepų gaisrą ir manė, bene sudegė ir narsūs jų karžygiai. Todėl išvydę gyvus karžygius dar labiau džiaugėsi, negu tai būdavo paprastai.

Moterys ir vaikai pamatę belaisvių su inirsimu puoė jį ir jeigu ne vadas, jam būtų atsiėję blogai. Vadas apgynė belaisvi ir nusivėdė i savo vlgvama.

Ten belaisvij pasitiko graži jauna mergina, vado dukte vardu Eimoa.

— Šit belaisvis, — nurodė tėvas. — Nuplauk ir aprišk jojo žaidzas. Jaunuolė atsinešė vandens ir pasilenkė prie Ralfo, bet jis paaiškino tėvui, kad pas bal tuosius nepriimta, kad jauna mergaitė tai darytų ir kad jis išplaus žaidzas.

Tea-ut-ve perdavė dukrai Ralfo žodžius. Eimoa nusisypsavo ir išbėgo iš vlgvamo. Bet greitai sugėjo žolėmis nešina, uždėjo jas ant žaidžių ir aprišo plona briedžio oda. Pavalgydino kepta mėsa, vaisiais ir uogomis.

Ralfas su dideliu nuosirdumu paspaudė dėkodamas jos mažą rankutę. Eimoa nesuprato jo žodžių, bet iš akių suprato dėkingumą ir ilgai užupjautos pilnu žvilgsniu žiūrėjo i Ralfą.

Anksti rytą iškilmių rūbose, su taikos pypke rankose išėjo

senis Tea-ut-ve i tautelės susirinkimą, kur turėjo įvykti Ralfo likimo sprendimas. Ralfas dar mitegojo ir senas vadas ties jo guoliu sustojes ilgai žiūrėjo i jo gražų, karžygišką, drąsų veidą.

Tuo laiku prisartinio prie tėvo Eimoa ir nedrasiai paklausė: — Jis bus nuteistas mirti? Tėvas neatsakė nieko.

Įpatingas indėnų būdo bruozas — tai gilus paslaptingumas. Kokie tik skausmai jį nekankintų, fiziški ar moraliniai, — jo veidas paliks kai akmenius ir nieko jame nesuprasi.

Senas Tea-ut-ve labai laudinosi del Ralfo likimo, širdingai geisdamas jį išgelbėti.

To priezastis buvo žit kuri. Apart dukters, jis turėjo sūnų, kuriuo nepaprastai džiaugėsi ir didžiavosi, kaip vienu narsiausiu kariu, bet vienamė mūšyje su Komaučais jis krito, kaip jaunas pakirstas ažuolas. Del kritutio sūnaus vadas nuolaties liūdėdėjo ir i Ralfą bežiūrint galėsiou skausmas dar labiau suspaudė širdi.

Ralfo karingumas, grožis, nepaprasta drąsa priminė senui jo sūnų ir jis labai panorėjo įsūnyti Ralfą.

Jis matė, kai Ralfas galėjo nukauto senio ir manė, kad Vilijamsas buvo jo tėvas. Matė ir tai kaip giliai slėpė Ralfas sielos

skausmus, o tas įpatingai patiko senajam vadui.

Seniūnu sueigoj daugelis indėnų reikalavo baltaji belaisvij nubauti mirtimi. Bet Tea-ut-ve visa savo itakos galė reikšdamas reikalavo dovanoti Ralfui gyvybę.

Ji palaikė dauguma ir buvo nutarta Ralfą išūnyti jeigu kuri nors ju tautelės mergaičių sutiks paimti sau uz vyrą, kai jo žaidzos užgis ir jis kiek sustiprės. O pakol kas turės jis gyventi vado vlgvame. Senis vadas labai nudžugo tokiu Ralfo likimu, bet nieks apie tai nesuprato iš jojo veido.

Tyliai ir ramiai slinko Ralfui gyvenimo dienos vado vlgvame. Visa širdimi atsidavė Ralfui Eimoa. Visame jam patarandavo, gydė jo žaidzas, valgydino skaniausicmis uogomis ir vaisiais ir stengėsi jį raminti ir linksminti. Bet tai jau retai nusisekdavo. Nors Ralfas visa širdimi pamilo gražuolę, bet negalėjo nė minutės pamiršti patikusią m tiną, o ir mirtis, kurią nuo jo tik laikinai atitolino, atrodė neišvengiama.

Apie bėgimą taip pat nebuvo ką ir galvoti per sudegusius stepus- nes tas tik pagreitintų jojo žuvimą. Todėl ir buvo skaudu ir liūdna jo širdžiai begalo. Eimoa euprato tą liūdėj, todėl

stengėsi raminti ir glamonėti jį kaip kūdikį. Senis labai džiaugėsi matydamas tokius tarp juodvieju santykius.

Bet Ralfas turėjo žiaurų nepermaldaujama prieša. Xau-ku-to negalėjn užmiršti bausmės už baltėjo nukavimą, o taip gi trėko paimti Eimoa sau už žmogą. Jis jau sužinojo, kad Eimoa pamylėjo Ralfą, o todėl visomis pajėgomis ir gudrumu stengėsis pasėti tarp indėnų neapykantos jausmą prieš Ralfą. Jis grąsino, kad Didžioji dyvas nusigės nuo ju su savo pagalba uz tai, kad indėnai neatidavė aukai baltaji belaisvij; kad užpuls ir nukariaus juos Komaučai, kad Didžioji Dyvas užsiųs ant jų tautelės didžiausias nelaimes ir t. t.

Tea-ut-ve matė vlaus burtininko skubėjo prijungti Ralfą prie bendros indėnų Seimynos. Kaip tik žaidzos Ralfo sugijo, seniūnu sueigos buvo nutarta parodyti Ralfą tautelės merginoms.

Ant Rytojaus kaimo aikštėje susirinko visi indėnai — moterys iš vienos — vyrai iš antros pusės.

Karių seniūnai atvedė surištą Ralfą.

Jis buvo išbales kai drobė, bet ramus, nusilenkęs savo likimui.

čia Brazilijoje jau yra turėjęs kelias rungtynes su vietiniais boksininkais ir keletą rungtynių laimėjo su pinigine dovana. Galima laukti, kad sporto sekcija gaus eilę minkštinimuisi galės rimtai kviesti kitų klūbų sportininkus rungtynėms.

Galima linkėti sporto sekcijai geriausio pasiekimo. Pr. R-kis.

Pašto dėžutė.

„Aušros“ būrinėj yra laiškai: Martynui Kazakevičiui, Aleks. Vilėnkaitei, Zenonui Juchnevičiui, Emilui Kelertui, Petriui Liutkevičiui, Antonui Serbentai, Emilui Kelertui, Petriui Liutkevičiui, Martynui Kazakevičiui, Aleksui Balkauskui ir Jonui Tūroniui.

SUSIPAZINIMŲ SKYRIUS.

Jaunes 20 m. lietuvis vaikas, pasiturintis, ieškau panelės tarp 16 - 20 metų amžiaus, turitas nesvarbu, bi tik būtų graži.

Tikslas — susipažinimas, vėliau — apsivedimas. Norinčias susipažinti prašau prisūsti laiškų trumpą gyvenimo aprašymą ir fotografiją tokiu adresu: „Brazilijos Lietuvio redakcijai“.

* * *

Simpatingas 19 metų lietuvis vaikas, turys gerą nuolatinį darbą, nori susipažinti apsivedimo tikslu su jauna lietuvaite, geistina pesiturinti. Laiškus su trumpa biografija ir paveikslėliu siūsti šio laikraščio redakcijon del 231 nr.

Atsakymą duosiu visoms, fotografijas gražinsiu, paslapties ne išlūsiau.

Ieškau susipažinimo su rios širdies lietuvaite, apsivedimo tikslu. Turiu pastovų gerą darbą magazine, pasiturintis. Prašau atsilipti laiškų su fotografija ir trumpu gyvenimo aprašymu per šio laikr. redakciją del 50 Nr.

Lietuviai! nepraleiskite nei vieno „Brazilijos Lietuvio“ numerio neperskaitę.

Lietuviai nesivėlinkit!

Artinasi 1928 Naujieji Metai. Kiekvienas žmogus turi pagalvoti, kad sekantais metais jis visišku būdu išsivys iš „Brazilijos Lietuvio“.

Tad kiekvienas lietuvis, kuris tą suprato jau dabar užs sako „Brazilijos Lietuvį“ sekantiems metams. Viena, kad jis atlieka labai naudingą savosios išėivijoje spaudos palaikymo darbą, o antra — jis gaus gražių dovanėlių — dvi įdomias apysakas, atkrose, gražiai išleistose knygutėse.

Tad ilgai negalvojęs, lietuvi, siųsk draugijai prenumeratos pinigus 1928 metams, o ilgi šių metų galui gausite laikraštį dovanai

Paieškojimai.

Paieškau Joną Zabulionį, gyv. Brazilijoj. Ieško švogėis Jar. Kavaliauskas. Atsilipti į „Braz. Lietuvio“ redakciją.

Paieškau broį Vlada Milių, gyv. São Paulo. Atsilipti į „Braz. Lietuvio“ redakciją brolis Petras.

Paieškojimas

Domininkas Beividas ieškau švogerio Karolio Rymonio ankščiau gyvenė Š. Amer. Chikago.

Zinanciu arba jį patį prašau pranešti adresu „Brazilijos Lietuvio“ Redakcijai rua Condeado nr. 61. S. Paulo Brazil.

Paieškau savo du broliu Joną ir Juozą Uekų pirmiau gyvenė Š. Amer. Vašingtone kas žinot prašau pranešti tokiu adr. Rua da Mooca 394 S. Paulo Brazil. Kostas Uekus Tipographia „Lithuania“

Paieškau broliu Juozo Šatrausko gyvenančio Š. Amerikoje mieste Chikago, kas žino ir pažysta, prašau pranešti tokiu adr. Miguel Chatrovski Rua da Mooca 394 N. S. Paulo Brazil.

Ieškau broliu Juozo Ungaraičio gyv. Brazilijoj. Mr. Goe Ungaraitis 242. N. Combstroe Collinsville Illios U.S.A.

Pinigų kursas S. Paulo Biržoj.

Doleris	83340
Svaras sterlingų	46333
Vokiškų markės	23010
Austrų	13205
Olandijos guld.	33405
Italų liras	3459
Francūzų fran.	3332
Portugalų pez.	3418
Argantinos pez.	33615
Uragvajus	83725
Ispanijos pez.	13432

Iš seniūnų tarpo išėjo Teutve ir prisitarijęs prie belaisvio garšiai prabilo:

— Seniūnų seimas nutarė dovanoti laisvę baltaveidžiui, jeigu atsiras mergaitė, kuri sutiks būti belaisvio žmona. Jiniai privalo prieiti ir atristi belaisviui virves.

Susijaudinusi, akis žymen nuleidusi išėjo iš būrio merginų gražuolė Eimoa ir greitai paliuosavo Ralfą.

Xau-ku-to pasiuto iš pykčio, bet susilaikė.

Vienas tautelės seniūnų padavė Ralfui sėdoka ir viljėdas, o antres durtuva.

— Žudyk mūsų priešus ir laukinius žvėris ir atimtinėk nuo priešų gyvenimo laimę, — pasakė seniūnai, turėdami galvoje šventą indėnams amuletą.

Tea-ut-ve sudėjęs abiejų rankas pasakė, kad jiedu dabar vyras ir žmona, o merginos, Eimoo draugės su šokiais ir dainomis nulydėjo jaunavedžius į vigvamą.

VI.

Per keletą mėnesių išdegiuose stepuose sužaliavo jauna žolė ir vėl priviso daugybė briedžių, bizonų ir laukinių arklių. Indėnai prieš išėisiant kariauti su Komančiais ruošėsi padaryti didelę medžioklę, bet sulig įpro-

čiaiš privalejo atsiklausti burtiniko. Bet Xau-ku-to nepamiršo savo neapykantos prieš Ralfą, o todėl išbūrė visiška nepasisekimą medžioklei, joigu kartu medžios ir baltaris. Bet Ralfas jau skaitėsi indėnu, tad privalejo kartu su visais medžioti ir joti karėn. Jis nuolatos mokėti mėtyti kilpinę, šaudyti iš sėidoko, tad renkiamoji medžioklė jam buvo nelyginant kvotiniai jo jėgoms ir mūklumui.

Stepuose greitai indėnai užklupo didelę bukinųjų arklių kaimenę. Ir senis Tea-ut-ve įsakė Ralfui pasigauti sau arkli, nes iki to laiko jis jodinėjo ant vieno iš vado arklių. Ralfas tu jau paklausė. Prisivijęs kaiminę, nužiūrėjo gražiausią arkli ir užnėtė kilpinę. Arklys parvirto. Ralfas greitai, prieš-kęs užnarino kilpinę ant snukio ir pasitebojės virve, užsėko ant laukinio arklio. Ilgai arklys bėgo paskui kaimenės, stengdamasis nutrenkti raitelį, bet Ralfas vėlėjo kai prikaltas. Kiek vėliau sugrėžė arkli atgal ir prijojo prie indėnų.

Už jo mūklumą indėnai pasitiko Ralfą džiūgandami ir linkimai šūkaudami, o vadas su didžiausiu pasitenkinimu pažvelgė į jį.

Bizonų medžioklė nepasiant blogu burtininko pranašavimų labi ausisėkė. Ralfas ir čia pa-

sižymėjo: jis nukovė tris didžiausius, bet ketvirtas tik, tik neatėmė jam pačiam gyvybę; tik vado akylumas prie Ralfo jį išgelbėjo: senis vadas laiku suspėjo pagalton, nukovė bizoną ir išgelbėjo Ralfą. Medžioklės laimikis buvo toks gau us, kad arkliai vos vos judinėti sunkiai apkrauti sumedžiotų bizonų mėsa ir kaillais.

Ir kaip džiaugėsi Eimoa, pamėčiusi svei q begrižtantį vyrą ir girdėdama iš vsų posių pagyrimus už jo narsumą.

Po rekuro laiko Komančai atėjo į sėpus ir pradėjo gausiai mcežioti. Indėnai tai sužinoję peruošė stiprų naršausių karių būrį ir išėjo kariauti prieš Komančus. Xau-ku-to vėliai išbūrė eilę visokių nepasitenkinimų del šio indėnų žygio, bet jam jau niekas netikėjo.

Tyliai, atsargiai indėnai prisjirino prie priešų stovyklos. Apsistoję netoliese pasislėpė ir laukė sutemų. Naktė staigiai užpuolė. Ir nors Kamančai atibudę atakliai gynėse — didesnė jų būrio dalis krito mūšy.

Ralfui teko grūntis su pačiu Komančų vadu, kurį jis nukovė. Ir neatsizveigdamas į priešingą savo įstikinimą, nulupo nuo jo galvos skalpa ir pasiėmė nuo jieties amuletą. Jis tai padarė, kad įikti Eimoi, mylimai savo

žmonai, kaip tikra laukinė, senai jau geidė, kad jos vyras grįžtų iš mūšio su priešo galvos skalpu ir amuletu, o taipgi norėdama tuo būdu patraukti indėnu palankumą Ralfo pusėn.

Indėnų pergalė buvo pilniausia, bet jų džiūgsmą užtemdė didelė nelaimė: jų vadas Tea-ut-ve tapo sunkiai sunkiai užėstas priešų viūvėia į šoną.

Vargė Eimoa, kaip ji galėjosi išvydosį sužeisą tėvą! Dieinas ir naktis prasėdėdavo prie ligonio, dėdama visas pastangas jį pagydyti, bet senis kasdieną geso irėjo silpnyn. Senis pajto, kad mirtis jo neišvengiamą, tad rūpindamas dukters ir Ralfo likmu paskvietė du geriausių savo draugu, kur'e prisiekė gelbėti nelaimės ištiktus Eimoa ir Ralfą.

Priesaikos nuramintas Tea-ut-ve po dviejų dienų pasimirė. Indėnai parnošė savo senam vadui iškilmingas laidotuves. Jie užmušė jo žirgą, paskui priraišioję psie stiebu jo kojas užsodino ant arklio negyva vadą, taip, kad atrode jok jiedu abudu gyvi. Apkovė aplinkui akmenais ir supylė ant jų aukšta kalva, kaip ir „Juodajam paukėčiui“.

Eimoa ilgai, ilgai verkė savo mylimojo tėvo.

Ralfas jau gerokai pramokęs

indėnu kelbos rėmindavo žmona meiliausiais žodžiais, kurių prisiklausiusi Eimoa nusiramindavo.

Ralfo padėtis tarp indėnų žymiai pablogėjo. Dėka gudrumams ir įtakai burtininko, kuris jis naudojosi indėnų tarpe jis ruošėsi žūt-būt pašalinti Ralfą. Ir mažos kibirkšties terekėjo, kad kiltų dideli nesupratimai.

Ilgą laiką nebuvo lytaus. Viasa augmenija išdžiūvo stepuose, o gyvuliai pasitraukė į kitas vietas. Tokios sausumos nepamena net seni žmonys, — kalbėdavo nusiminę indėnai.

Burtininkai su visomis ceremonijomis būrė ir prašė Didžiąja Dvazia atsūsti lietus, bet viskas buvo veltui. Xau-ku-to nusprendė šią padėtį išnaudėti pagiezos tikslams ir pradėjo agituoti indėnus, kad baltasis žmogus kenkia užkeikimams bei maldoms, o už tai Didžioji Dvazia baudžia indėnus.

— Mirtis Ralfui! — sušuko įtuzusi minia ir pasiūt žvėrys puolėsi prie Ralfo vigvamo.

(Bus daugiau).

Lietuviams žinotina.

Pranešame, kad visi tie Lietu-
viai darbininkai, kuriems bi ku-
rį darbą dirbant atsitinka sun-
kiai ar lengviau susižeisti, tuojau
reikalinga kreiptis policijon ir
prie gydytojo, kad sustatytų įvy-

kių protokola, patvirtinta liūdi-
ninkų parodymais. Tuosė atsitū-
kimuose, kad sužeistas darbe
darbininkas reikalauja atlyginimo
už padaryta sužalojimą, arba
šiai netekima sveikatos darbuo-
se, arba netekusių gyvasties šei-
mynos nariai, reikalaujami at-
lyginimo, tegul kreipiasi į val-
stybine darbo socialės apsaugos
inspekciją, S. Paulo, rua Alvares

Penteado Nr. 8-a. (antras aukš-
tas) palei 15 de Novembro. Ne-
galint susikalbėti, ar šiai pagel-
bos reikalaujant kreiptis į „Auš-
ros“ Centro Valdyba, rua Concei-
ção 61 (prie Luz stoties).

„Aušros“ inform. uras.

Pavogta Lietuvo⁷ užsienio
pasas, Antano Žvinavičiaus var-
du duotas, pinigai ir kiti jo var-
du išrašyti svarbūs dokumentai.

Atitaisymas.

„Brazilijos Lietuvis“ 16 Nr.
tūpusioj 4 pusl. padėkoj „Auš-
ros“ Meno sekcijai išbrovė klai-
da; kuri atitaisoma: vieton „Auš-
ros“ Centro Tarybos vardu, turi
būti: „Aušros“ Centro Valdybos
vardu.

Redakcija.

PAMESTAS

LIET. UŽSIENIO PASAS
duotas
JUOZUI PALEKUI.

Radusį prašau grąžinti šiuo adr.:
RUA DA MOCCA NR. 394.

VISUOMENĖS ŽINIAI!

Šiuomi pranešama visuomenei, kad netrukus iš spaudos išeis Brazilijos
lietuvių kalendorius „Švyturys“ 1928 metams, knygutės pavidale, 64
puslapių. Jo kaina 1\$500 (vienas milreisis ir penki šimtai reisų).

„Švyturys“ rodyt kiekvieno mėnesio dienas, šventųjų vardus, švenčiamas
ir nešvenčiamas tiek Brazilijos tiek ir Lietuvos šventes.

„Švyturys“ rodyt visas reikalingiausias tiek valdiškas tiek privačias
įstaigas ir jų adresus, kur paprastai mūsų broliui išieviui tenka
baustytis po São Paulo užkampius, praleidžians daug laiko, kol su-
randa reikalingą įstaigą.

„Švyturys“ duos gražių, naudingų šiai pasiskaitymų, kad praleidus
liuosą laiką.

„Švyturys“ jus palinksmins liūdnoje valandose, savo nekaltais juokeliais
jus pajaukins senus ir jaunus, o gi kavaličius ir paneles tai ypatingai.

„Švyturys“ duos ir reikalingų žinių apie žemės pardavimų kontorą
ir kitas įstaigas.

Tai gi seni, jauni, kavaličiai ir paneles nusipirkę už 1\$500 milreiseo vieninteli lietuvių kalen-
dorių „Švyturį“ nesigailėsite, nes turėsite naudoti šitisiems metams, todėl skubėkite iš anksto
jį užsisakyti, kad nereiktų vėliau gailėtis, nes mažas skaičius tesausdinamas.

Jo leidėjas yra Br. Jodelis ir K. Uckus.

Užsisakymais kreiptis ir prisiunčiant pusantro milreiseo šiais antrašais: Diario
Lithuano „Brazilijos Lietuvis“ Rua Conceição 61 Nr. São Paulo, ir Typographia
„Lithuania“ (Rua da Mocca 394 Nr. São Paulo. Platintojams didele nuolaida.

Parsiduoda

žemės plotas ant 10-40 metrų, ant Rua
Padre Raposo Nr. 73, sužinoti galima
Rua Alphonso Arinos Nr. 13. Caninde.
Typographia „Lithuania“, Rua da Mocca
394 Nr.

„Brazilijos Lietuvis“

priima visokius skelbimus bei paieško-
jimms už mažą atlyginimą. Skelbimų
rinkėjams geras uždarbis — mokama
20 nuošimčių nuo surinktų skelbimų
mokesnio sumos. Kreiptis į Redakciją
Rua Conceição 61, S. Paulo, Brazil.

SKAITYKIT IR ĮSITĖMYKIT!

Gruodžio 17 dieną, 8 val. vakaro
„Aušros“ Meno sekcija rengia grandiozinį
vakarą. Bus vaidinama: „Uošvė į namus —
tylos nebebus“ ir „Nesipriešink“. Po
vaidinimų įdomios deklamacijos, vėliau šokvai,
žaislai, skratutė, prizai ir t. t. Vakarą įvyks
didžiojo salėj, rua Couto de Magalhães 40 Nr.

Kvieimus pasirūpinkite iš anksto, (kad
nebeprituktų) „Aušros“ būstinėj, rua Concei-
ção 61 Nr. „Aušros“ Meno Sekcija.

GERIAUSIAS ADVOKATAS
DR. OSKAR TOLLENS

Kalba vokiškai. Veda visokias bylas su
privačiomis ir valdiškomis įstaigomis.
Pasiimtas vesti bylas visada išlošia ir
greitai atlieka.

Kreiptis nuo 9 — 12 val. ir nuo 2 — 4.
Largo do Thesouro 5 Nr. S. Paulo.

Ar važiuojate Jūs in Europa?

Kelionės bilietus pirkite pas mus, o tikrai
bus apsaugoti Jūsų interesai. atarimus
duodame veltui.

TAD KREIPKITĖS:
AGENCIA UNIVERSAL, RUA AURORA 3 Nr.
São Paulo.

Tautietil! Reikale kur tu rasi pagelbą, gausi patarimą? Žinoma, savoje lietuviškoje draugijoje „Aušra“. O ar jau narys? Jei ne, — skubėk įstoti, nestsilik nuo kitų. Lietuvi-ve! Tavo draugas kas savaitė skiria 300 reisų laikra-
čiui, o tu? Jei dar nepirka, būtinai tai padaryk!

Išvažiuodamas į ūki parduodu

2 sklypu žemės 600 ketv. metrų Viloj S. Elena, 30 min. pėsčiam nuo
bondės. Visi sklypai aplinkui jau išpirkti. Rankpinigiai 450 milrs.,
toliau kas mėnuo po 50 milreisų. Puiki proga, pasinaudokit! Sužinoti
smulkiai „Aušros būstinėj, rua da Conceição 61 Nr. São Paulo.

JOSE GULYOS

MANUFAKTŪROS KRAUTUVĖ

Parsiduoda pigiau, neg kur kitur visokios medžiagos visokių rūšių drapanoms. Galima
pirkti ir kilogramais. Nuolatiniams pirkejams nuo-laida. Sąžiningai ir malonus pa-
tarnavimas. Taippat galima gauti toj pačioj krautuvėj siuvamųjų mašinių „SINGER“
Kompanijos išsimokėjimui.

adresas: Avenida Paes de Barros 11. (Mocca).